

kirkelige Fonds Kasse- og Regnskabsvæsen skal fastsættes ved Lov, men indtil det kan ske, bestemmes det ved kongelig Anordning. Vi vide nu, hvad det vil sige, at det skal bestemmes ved Lov. Naar dette skal kunne bestemmes ved kongelig Anordning, og Forholdet skal kunne vedblive, som det har været, i de sidste 3—4 Aar, saa har det vistnok lange Udsigter med at faae en saadan Lov. Jeg skal ikke opholde mig videre ved Lovforslaget; der kunde være adskilligt mere at omtale, men dette var omtrent det, som jeg troede at have nogen Anledning til at opholde mig ved.

Steenstrup: Naar jeg begjærer Ordet, er det ikke for at berøpe de Themaer, som saa idelig ere gjennemgaaede her og i det andet Thing; dem skal jeg lade ligge. Min Stilling til Lovforslaget er den, at jeg kan stemme for det i mange forskellige Stikkesler; men der er i Landsthinget kommet et Punkt ind i det, som jeg ikke kan lade være uberørt, fordi det er noget Nyt, som ikke tidligere har været under Forhandling. Det findes i § 12. Efter at det har været undersøgt megen Drøftelse, hvorledes Præstegaardens Størrelse skulde bestemmes, er der her fastslaaet et Punkt, som efter min fuldeste Overbevisning er i højeste Grad forkert. Der er nemlig gjort opmærksom paa, at Hartkornet var et Udgangspunkt, som man ikke kunde bruge, og for at undgaa Hartkornet, har man nu fastsat et andet Princip, der skulde være lig Rutidens Hartkorn, og ved at fastsætte dette Princip har man atter begaaet en Vilkaarlighed, der gjør, at det bliver en forkert Norm, man lægger til Grund for Udfindelse af Præstegaardenes Størrelse. Sagen er denne: Man siger, at en Lønde Hartkorn er saa og saa mange Lønner boniteret Jord, men Præstegaardenes Jorder kunne ligesom andre Jorder have forandret sig betydelig, siden Hartkorn blev indført. Derfor vil man nu sætte Lønner boniteret Jord, og saa gaar man hen og gjør et Requeststykke og siger, at ved Indlemmelsen af de festsigste Distrikter i Kongeriget er der foregaaet Noget, der viser, hvor meget Jorderne i hele Landet have forandret sig i Bonitering siden Matrikuleringen. Man gaar nu hen og stiller noget op som Norm, der for det Første er aldeles forkert og dernæst desforuden fører til de mærkværdigste Resultater. Man siger nemlig, at i Tyrstrup Herred har det vist sig ved nysigtede Undersøgelser, at Jorden siden Matriklens Indførelse i det øvrige Danmark, har forandret sig med 16 pCt., det vil sige, man skal lægge 16 pCt., til for at komme til en retfærdig Udfinden af en boniteret Lønne, og man er gaaet et Skridt videre og siger: hvad der har fundet Sted der, har fundet Sted over det øvrige Land. Nu er det noget høist Mærkværdigt i og for sig at ville sætte en boniteret Lønne, thi et Sted kommer denne nye Skyldbæring, denne nye Opmaalning af Jorden til at finde Sted, hvis denne Lov træder i Kraft,

allerede i 1877, og et andet Sted først om 30 Aar. Men dernæst er der den Vilkaarlighed, at 16 pCt. er noget aldeles Feilagtigt; thi Sagen er den, at man intet Steds har slaaet fast, at de 16 pCt. ere noget gjennemgaaende for Jordens bedre Evne til at producere nu end ved Matriklens Indførelse. Det er aldeles vilkaarligt, at det er 16 pCt. paa dette Sted, og ikke alene er det vilkaarligt i og for sig, det ligger i Sagens Natur, men det er bevisligt, at det er vilkaarligt, thi ved Indlemmelsen af de festsigste Distrikter i Kongeriget Danmark fandt høist forskellige Resultater Sted. I Kolbing Herred var det 16 pCt., paa Værp 3 pCt. og Gud veed, hvad dette var ved Ribe, men det kan vel oplyses. Men naar det er bevisligt, at det var 16 pCt. i Nærheden af Kolbing og kun 3 pCt. paa Værp og den Del af Fyen, hvorefter man udsandt, hvorledes Forholdet skulde være paa Værp, saa gaar det ikke an at sætte, at det skal være 16 pCt., selv hvor det bevisligt kun er 3 pCt. Derved vil man forrykke Forholdet omtrent 5 Gange. Man har altsaa begaaet denne Feil at tro, at det, der fandt Sted paa dette bestemte Punkt i de inkorporerede Distrikter, var Noget, som gjaldt i alle Distrikter; men det var det ikke, det var høist forskjelligt. Og lige saa klart er det, at det maa være forskjelligt i hele Riget; thi det afhænger af, hvorledes Jorden i Mellemtiden mellem Matrikuleringens Indførelse og Nutiden eller rettere sagt mellem den Tid, da Opmaalningen til Matrikuleringen fandt Sted og Nutiden, har forandret sig, og dette kan være høist forskjelligt. Indfører man nu 167,000 □ Al. i Stedet for 2 Ldr. Hartkorn, saa gjør man hele Landet lige, uagtet det er høist forskjelligt i de forskellige Egne, og man indfører en Norm, som bevisligt paa Verne og navnlig paa Fyn og de omliggende Der er gal, og det i den Grad, at det som sagt er 3 pCt. i Stedet for 16 pCt. Jeg skal kun fremhæve dette Punkt, for at henlede det eventuelle Udvalgs Opmærksomhed derpaa, da Sagen maasse ikke for alle Medlemmerne foreligger saa klar som for mig, der er fra disse Egne. Jeg skal tilføje, at det forekommer mig aldeles overskødig at sætte nogen anden Begrænsning end den, at hver Præstegaard skal være af Størrelse efter et vist Kvæghold, thi anden Norm ved Siden af fører til Vilkaarlighed og fører kun til, at det kommer til at være et ligesvem Slumpetræk, hvilken Størrelse enhver Præstegaard faar; det afhænger nemlig af, hvorledes Driften har været i Forveien, før Ledigheden indtraadte. Desom alle Præstegaarde paa een Gang, i eet Aar kunde ansættes til boniterede Lønner, saa var der nogen Ensformighed deri; men da dette ikke kan finde Sted af den simple Grund, at ingen Kommission kan overkomme dette Arbejde, og da dette ikke er Meningen med Loven, eftersom det kun skal ske ved Embedsledighed, vil denne Norm af 167,000 □ Al. i Stedet for at